4. Шерман И.М., Пилипенко Ю.В. Ихтиологический русско–украинский толковый словарь. — К.: Видавничий дім „Альтернативи”, 1999. — 272 с.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ І КОНТРОЛЬ ЗА СКЛАДОМ І РІЗНОМАНІТНІСТЮ ПОПУЛЯЦІЙ ПАВУКІВ У КАРЛІВСЬКОМУ РАЙОНІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Надєєн В.В.
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

У наш час провідні вчені світу прийшли до висновку, що зникнення будь-якого виду, не лише з так званих корисних, а і пересічного, може суттєво порушити вже встановлені зв’язки і взаємовідношення у світі живого. Саме тому природоохоронна діяльність — є одним з приоритетних напрямків розвитку науки. Окрім того варто зауважити, що без постійного моніторингу і контролю за змінами в фауні і її станом в цілому стає неможливим вірне спрямування, коректування і планування заходів по охороні певних цінних чи рідкісних видів тварин, а також вирішення екологічних питань взагалі.

Так вже склалося, що серед людей досить поширеною є думка, ніби павуки — це всюдисущі істоти, для яких абсолютно не має значення де і в яких умовах жити. Насправді ж все не зовсім так. Можна погодитися, що павуки взагалі дійсно витримують широкий спектр коливання умов існування і створюють ефект „всюди”, але конкретні окремо взяті види досить часто приурочені до тих чи інших конкретних умов. Так, наприклад, павук-сріблянка не може існувати у безводному середовищі, а хрестовиків ви навряд чи побачите у вологих підвалах.

Надалі розповідь піде про деякі з найбільш поширені види павуків нашої місцевості.

Представники родини *Agelenidae* — воронкові павуки *Tegenaria domestica* або домовий павук, про присутність якого у господарських будівлях і підвалах чітко можна судити по запилених пологовидних сітка у кутках; і *T. agrestik* — тегенарія польова, дорослі особини якої зустрічаються переважно в агроценотичних угрупованнях з червня по листопад, є, мабуть, одними з найбільш поширених [4].

Родина *Agriopidae* — Хрестовики представлена такими видами: *Araneus diadematus* — хрестовик звичайний, *A. angulatus* — х. вуглуватий, *A. quadratus* — х. чотириплямовий, а також *Argiope bruennichi* — аргіопа Брюнніха. Перші три види досить типові для всієї європейської частини колишнього СРСР та на території Європи і зустрічаються переважно на узліссях, обочинах доріг, відкритих лісових галявинах тощо. Що ж до останнього виду, то він заселяє сонячні відкриті місця з високими трав’янистими рослинами, злаками і очеретом. Про поширення відомо, що північна межа його проходить по лінії Київ — Вороніж — Південний Урал. Тож у нас він знаходиться на північній межі свого ареалу [1].

Родина *Linuphidae* представлена таким видом, як *Linuphia triangularis* — лінофія трикутна, що є лісовим видом, широко поширеним як на європейській частині колишнього СРСР, так і в самій Європі.

Серед представників родини *Thomisidae* — Бокоходи найбільш поширеними у нашій місцевості є види: *Misumena vitia* — павук квітковий, *Diaea dorsata* — діея спинна, *Philodromus aureolus* — філодромус золотистий і *P. dispars* — ф. непарний. Ці види є дуже поширені в країнах Пн. Америки, Європи та на всій території колишнього СРСР.

Родина *Tetragnathidae* — Тетрогната також представлена такими видами як *Tetragnatha solandri* і *T. extensa*. Це вологолюбні види, зустрічаються вони по берегах водойм, в низинах, сітку плетуть між стеблинами злаків. Вид поширені у Європі, Малій Азії.

Представлені вище види павуків хоча і не є регіонально рідкісними чи зникаючими, однак, виходячи з ключового пункту статті, можуть претендувати на охорону і подальше вивчення їх біологічних і екологічних особливостей. Важливим і доцільним напрямом у даній галузі було б також подальше уточнення даних і поглиблене вивчення чисельностей і видового складу популяцій, а також охорона ареалів мешкання, адже є види, що на Полтавщині знаходяться на межі свого поширення [3].

Література

1. Ажеганова Н.С. Краткий определитель пауков лесной и лесостепной зоны СССР. — Л.: Наука, 1986. — 149 с.
2. Жизнь животных: В 6 т. / М.: Просвещение, 1969. — Т.3: Беспозвоночные. — 574 с.
3. Михайлов К. Поговорим о пауках // Наука и жизнь. — 1994. — №7. — С.89–104.
4. Хиллиард П. Пауки. — М.: Астрель АСТ, 2001. — 253 с.

ФОНОВІ ВИДИ ТУРУНІВ (COLEOPTERA, CALABIDAE) ОКОЛИЦЬ С. СВИРИДІВКА ЛОХВИЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Паляниця О.В., Завгородня Л.М., Корчан Н.О.
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Туруни — одна з найбільш чисельних родин жуків. Кількість видів світової фауни за різними оцінками коливається від 25 000 до 50 000. Кожного року описується декілька сотень нових видів турунів. На території України зареєстровано 770 видів турунів. Для Лісостепової і Степової зон України відзначено 631 вид [2]. Багато видів турунів досягають високої чисельності і відіграють помітну роль в екосистемах.

Туруни мають велике значення в екологічних дослідженнях, як зручні індикатори стану навколишнього середовища і кількості привнесених людиною забруднень. Більшість турунів — хижаки і серед них є багато корисних для людини видів, які знищують шкідників сільського і лісового господарства. Проте в цій родині є і рослиноїдні види, а деякі із них являються першочерговими шкідниками зернових культур (наприклад, Zabrus tenebrioides).

Село Свиридівка Лохвицького району знаходиться в Полтавській області. Для досліджуваної території характерні природно-географічні умови, типові для області в цілому. Територія дослідження належить до класу рівнинних ландшафтів області. С. Свиридівка знаходиться в лісо-